

Az Unesco munkájából

1972 - NEMZETKÖZI KÖNYVÉV

Az Unesco közgyűlése, a kommunikációs albizottság javaslatára, 1972-t Nemzetközi könyvévnek nyilvánította, hogy felhívja a világ figyelmét a könyv társadalmi szerepére. A küldöttek jóváhagyták az ezzel kapcsolatos tennivalók vázlatos tervezetét. A munka négy fő iránya: a művek létrehozásának és (a szerzői jog tiszteletben tartásával) fordításának támogatása; a könyvek termelése és elosztása, beleértve a könyvtárak fejlődését is; az olvasási szokások fejlesztése; a könyv a nevelés, a nemzetközi megértés és a békés együttműködés szolgálatában.

A Nemzetközi könyvév munkatervét a kiadók, a szerzők, a könyvtárosok és a könyvkereskedők nemzetközi szervezeteinek segítségével dolgozták ki. E szervezetek mind támogatják az Unesco kezdeményezését, mert ez elősegíti a könyvtermelési és elosztási technikában újabban végbement nagy fejlődés kibontakozását.

Ezt a fejlődést "a könyv forradalmának" nevezte az Unesco által kiadott tanulmányában Robert Escarpit, aki a beszámolót készítette a Nemzetközi könyvév terveit részletesen kidolgozó, 20 nemzet képviselőiből álló munkacsoport számára. Rámutatott, hogy az utolsó 20 évben kétszeresére nőtt az olvasók és háromszorosára a könyvek száma, de a világ lakosságának tulnyomó többsége még mindig messze van attól, hogy akára minimális olvasási szükségleteit is kielégíthesse. A könyv a legegyszerűbb, legolcsóbb és leghatékonyabb kommunikációs eszköz, amelyet valaha is kitaláltak. A Nemzetközi könyvév nem a könyv dicső multjának szóló tiszteletadás lesz, hanem a jövő lehetőségeinek felmutatása.

A Nemzetközi könyvév előkészítő munkálatai mindjárt a közgyűlés befejezése után megkezdődnek. A nemzetközi tervező bizottság 1971 elején ül össze az Unesco székhelyén, hogy elősegítse a közgyűlésen elfogadott program végrehajtását.

(Unesco Sajtószolgálat, 1970. okt. 28.)

A DOKUMENTÁCIÓS KUTATÁSOK ELŐMOZDÍTÁSA

1970. május 21-22-én az Unesco párizsi központjában egy nyolctagu szakértői csoport javaslatokat dolgozott ki arra nézve, hogyan mozdíthatja elő az Unesco a dokumentációs, könyvtártudományi és levéltári kutatásokat.

A javaslatok többek között az alábbiakat tartalmazzák:

Az Unesco tagállamait és a nemzetközi szervezeteket kérik fel, hogy szabványosított formában, rendszeresen küldjék meg az Unesco számára

- a) a folyamatban lévő és az előirányzott kutatások tervének annotált jegyzékét;
- b) a publikált és publikálatlan kutatási jelentések jegyzékét (lehetőleg rezümékkel, az Unesco egyik vagy több hivatalos nyelvén);
- c) mindazon kutatási jelentések másodpéldányát, amelyek
- külön kérésükre - a többi tagállam rendelkezésére bocsáthatók.

Mindegyik tagállam kijelölné erre a munkára egy vagy több intézményét, amely ki tudná elégíteni az illető országban folyó kutatási tevékenység iránti érdeklődést.

Az Unesco, a FID-del együttműködve, összeállíthatná a) a kutatási tervek nemzetközi jegyzékét, b) nemzetközi jegyzéket a kutatási jelentésekről, c) azoknak a kutatási jelentéseknek a jegyzékét, amelyek az erre kijelölt szervnél hozzáférhetőek. A jegyzékekben szereplő információkat hozzáférhetővé kell tenni valamennyi érdekelt kutató és kutatóintézet számára, mégpedig a) kurrens tájékoztató vagy b) külön kérésre szolgáltatott összeállítás formájában. Ezeket a funkciókat az Unesco Számítógépes Dokumentációs Szolgáltatásának keretében lehet megszervezni.

A tagállamokat ösztönözni kell arra, hogy az államok közötti kiadványcserére, valamint a hivatalos kiadványok és dokumentumok cseréjére vonatkozó megállapodást használják fel a kutatási jelentések hozzáférhetővé tételére.

A kutatás távolabbi perspektívái érdekében támogatni kell a szabványosítást - az illetékes nemzetközi szervezetekkel együttműködve - azoknak a meglévő (országos vagy nemzetközi) szabványoknak a rendszeres ismertetése révén, amelyek a különböző dokumentációs műveletekre vonatkoznak.

Az Unesco az IFLÁ-val és a FID-del szoros együttműködésben igyekezzék kiépíteni az egységes könyvtári és tájékoztatási terminológiát, kiadni megfelelő több nyelvű szótárakat stb.

Támogassa azokat a kutatásokat, amelyek a jelenlegi külön-külön dokumentációs és könyvtári szerveknek mindkét munkaterületet ellátó tájékoztatási egységeké való fejlesztését szolgálják. Az ilyen kutatómunka többek között az alábbi kérdésekre terjedhet ki: a) az ujszerű tájékoztatási anyag - pl. audiovizuális anyag és adatbankokban tárolt információk - feldolgozása; b) a könyvtári módszerek és eljárások szabványosítása, pl. közös indexelő és osztályozási rendszerek kiépítése; c) kooperatív tevékenység a könyvtári szervezetekben és hálózatokban, pl. állománygyarapítási együttműködés, közös kölcsönzési ellenőrző rendszer, közös tárolási szervezet és visszakeresési mechanizmus; d) e folyamatok gépesítése.

A csoport javaslatai, ha a közgyűlés megerősíti őket, bekerülnek az Unescónak a dokumentációs kutatások előmozdítását szolgáló programjába.

(Bibliography, Documentation, Terminology, 1970. 5.sz.)